

Πλασμαφαίρεση: πότε ενδείκνυται και από ποιους πρέπει να πραγματοποιείται;

Η πλασμαφαίρεση, ή θεραπευτική ανταλλαγή πλάσματος, αποτελεί εξειδικευμένη ιατρική θεραπεία που εφαρμόζεται σε συγκεκριμένες σοβαρές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, σε επείγουσες ιατρικές καταστάσεις. Στόχος της είναι η απομάκρυνση από το πλάσμα παθολογικών αντισωμάτων που στρέφονται κατά των κυττάρων του οργανισμού του ασθενή (αυτοαντισώματα), ή συμπλόκων αντιγόνων του οργανισμού του ασθενή με αυτοαντισώματα (ανοσοσυμπλεγμάτων) ή άλλων ανοσολογικών ουσιών που συμμε-

ΓΝΩΜΗ

ΤΟΥ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ Μ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

τέχουν στον μηχανισμό της γένεσης της νόσου. Μεταξύ των σημαντικότερων ενδείξεων περιλαμβάνονται η θρομβωτική θρομβοπενική πορφύρα (ΤΤΡ), το σύνδρομο Guillain-Barré και σοβαρές εξάρσεις της βαρείας μυασθένειας. Μπορεί επίσης να εφαρμοστεί σε επιλεγμένα συστηματικά νεφρολογικά αυτοάνοσα και αιματολογικά νοσήματα, όταν υπάρχουν τεκμηριωμένες ενδείξεις ότι η απομάκρυνση των παθολογικών ουσιών από το πλάσμα μπορεί να προσφέρει θεραπευτικό όφελος.

Η διαδικασία πραγματοποιείται με ειδικό μηχάνημα: το αίμα διαχωρίζεται στα κύτταρα

και στο πλάσμα, το πλάσμα απομακρύνεται και αντικαθίσταται με κατάλληλο υγρό, ενώ τα κύτταρα επιστρέφουν στον ασθενή. Ο αριθμός των συνεδριών και το υγρό αντικατάστασης καθορίζονται ανάλογα με τη νόσο και την κλινική κατάσταση.

Ιδιαίτερη σημασία έχουν ο χώρος και η ιατρική επίβλεψη. Η θεραπευτική πλασμαφαίρεση δεν είναι μια απλή ιατρική πράξη που μπορεί να πραγματοποιείται σε οποιοδήποτε ιατρείο. Πρέπει να γίνεται σε οργανωμένη νοσοκομειακή Μονάδα Θεραπευτικής Αιμαφαίρεσης, με τον απαραίτητο εξοπλισμό, κατάλληλα εκπαιδευμένο νοσηλευτικό προσωπικό και δυνατότητα άμεσης αντιμετώπισης πιθανών επιπλοκών. Την ευθύνη της διαδικασίας έχει ειδικός ιατρός με εκπαίδευση και εμπειρία στη θεραπευτική αιμαφαίρεση, στην Ελλάδα κατά κανόνα αιματολόγος ή ιατρός της αιμοδοσίας με σχετική εξειδίκευση. Παράλληλα, ο θεράπων ιατρός της υποκείμενης νόσου – όπως ρευματολόγος, νευρολόγος, νεφρολόγος, ή άλλος ειδικός – συνεργάζεται με την ομάδα αιμαφαίρεσης για την αξιολόγηση της ένδειξης και την παρακολούθηση του ασθενούς.

Η πλασμαφαίρεση μπορεί να είναι σωτήρια όταν εφαρμόζεται στη σωστή ένδειξη και στον κατάλληλο ασθενή και σε νοσοκομειακό χώρο με υποδομή και διεπιστημονική συνεργασία, ώστε το θεραπευτικό όφελος να μεγιστοποιείται και οι κίνδυνοι να περιορίζονται. Οι προϋποθέσεις αυτές τηρούνται απαρέγκλιτα σε όλο τον δυτικό κόσμο.

Ο Χαράλαμπος Μ. Μουτσόπουλος
είναι ιατρός-ακαδημαϊκός